

Vervolgde advocaten

Stichting Advocaten voor Advocaten

Straffeloosheid en corruptie in de favela's

De Braziliaanse mensenrechtenadvocaat Valdênia Aparecida Paulino heeft tijdelijk haar toevlucht moeten zoeken in Madrid. In haar eigen stad São Paulo werd zij in toenemende mate bedreigd door personen afkomstig uit corrupte politiekringen in São Paulo. L4L sprak met haar over haar werk als advocaat.

Valdênia treedt met name op voor vrouwen en kinderen in de sloppenwijken (favela's) van São Paulo. Zij hebben het meest te lijden onder het geweld van drugsbendes en corrupte politiefunctarissen. Amnesty heeft in maart van dit jaar nog een rapport uitgebracht over geweld, onveiligheid en mensenrechtenschendingen in deze favela's.

Valdênia brengt, samen met de openbare klagers, deze mensenrechtenschendingen voor de rechter. Zij vertegenwoordigt slachtoffers van mishandeling en staat families van vermoorde mensen bij. Haar laatste zaak ging over een jongen die seksueel was misbruikt door een politieagent. Al te vaak doet zij het onderzoekswerk dat de politie eigenlijk zou moeten doen. Volgens Valdênia verdient de politie geld aan de drugs-handel en regeren straffeloosheid en corruptie in de favela's.

Haar werk werd bemoeilijkt doordat corrupte politieagenten Valdênia voortdurend lastigvielen; niet alleen op straat, maar ook op haar kantoor. Geregeld is alles overhoop gehaald zonder huiszoekingsbevel. Ook werd haar telefoon voortdurend afgeluisterd.

Inmiddels zijn er ook zeven aanklachten tegen haar ingediend. Valdênia is onder meer beschuldigd van minachting voor de autoriteiten, valsheid in geschrifte en het aanzetten tot valse getuigenissen. Ook werd zij verdacht van betrokkenheid bij een drugszaak. Al deze aanklachten zijn afgewezen wegens gebrek aan bewijs, maar ondertussen frustrereert dit alles haar werk omdat haar zaken hierdoor blijven liggen.

Jongeren die Valdênia helpen of alleen maar met haar praten, worden opgepakt en afgetuigd. Een halfjaar geleden werd het Valdênia te heet onder de voeten en zag ze zich genoodzaakt São Paulo te ontvluchten.

Deze maand gaat Valdênia weer terug naar Brazilië, maar terugkeer naar São Paulo is uitgesloten. Zij ziet zich gedwongen te verhuizen naar een heel ander deel van Brazilië. Daar zet zij haar werk in de favela's voort.

Valdênia heeft voor haar werk al vele Braziliaanse mensenrechtenonderscheidingen gekregen, waaronder de prestigieuze Prêmio Nacional de Direitos Humanos van het federale ministerie van Justitie in 2003.

• De Stichting Advocaten voor Advocaten (L4L) volgt de situatie van Valdênia Aparecida Paulino nauwlettend en ondersteunt haar waar mogelijk in samenwerking met Amnesty International. Voor informatie over de Stichting Advocaten voor Advocaten zie de website www.advocatenvooradvocaten.nl. Daar leest u ook hoe u donateur kunt worden. Rekeningnummers: ABN 489.938.655; Postbank 433.83.27 (Amsterdam).

Actualiteiten

Column

Matthijs Kaaks

'Ben ik ook een held van de rechtsstaat?' vroeg de landsadvocaat aan de deken tijdens een informeel onderonsje op het Jaarcongres. Het gratis bier had de openhartigheid een zetje gegeven.

'En ik?' vroeg een kleine gebruiende advocaat, van wie we weten dat hij zich al jaren toelegt op de *sale & lease back* van ondergrondse kabelwerken en riolen.

De deken – zeg maar Willem – leek even van zijn stuk gebracht. De informele verlening van de bijzondere onderscheiding Held van de Rechtsstaat zou wel eens verstrekkende gevolgen kunnen hebben en de Algemene Raad had zich nog niet over de criteria uitgelaten. (Zoals vroeger het Praesidium van de Opperste Sovjet besliste wie Held van de Sovjet-Unie werd, zou het wel eens kunnen dat de deken hier geen bevoegdheid had.)

'Wat denk je er zelf van?' antwoordde Willem.

De landsadvocaat keek somber. 'Ik weet het niet', zuchtte hij. 'Ik help vreemdelingen het land uitzetten, smoor journalisten de mond in opdracht van Balkenende, verdedig het tappen van advocaten, houd deksels op ambtelijke doofpotten en blokkeer de toegang tot het recht voor Srebrenica-slachtoffers.'

Held van de Staat

Willem keek nu ook bedenkelijk, dat klonk best akelig allemaal. Vooral de actualiteit van de laatste kwestie was hem niet ontgaan. De rechtswegering van de Rechtbank Den Haag was schrijnend. Dat zo'n gouvernementeel vonnis nou net vlak voor het congres moest komen..

'Je bent eigenlijk meer een Held van de Staat', grapte hij om de luchtigheid die rond de borreltafel hoorde te hangen een beetje terug te winnen.

De *sale & lease back*-advocaat begon hard te lachen. 'En ik?' herhaalde hij, hengelend naar enkele geruststellende woorden. Ben ik ook een held?

'Procedeer jij wel eens?' Bitste de landsadvocaat.

'Neu, maar mot dat dan?' Hij keek vragend naar Willem.

'Laat alle advocaten tot mij komen, groot en klein', sprak de Dekan zalvend.

Maar de landsadvocaat bleef aandringen. 'Ik zet mij in voor de rechtsvorming. Ik lever dagelijks een belangrijke bijdrage aan de rechtsgeleerde literatuur. En dan word ik door confrères als een halve ambtenaar neergezet.' Hij sloeg met de vlakke hand op tafel. De bitterballen stuiterden op de schaal.

'En sta je altijd op voor de rechter als hij binnenkomt?' Vroeg Willem.

'Natuurlijk', zei de landsadvocaat. 'En hij sprong stram in de houding alsof ter plekke een denkbeeldig college binnentrad.'

'Mooi, zei Willem. "Dan ben je in ieder geval een held die rechtstaat." Waarna hij zich snel uit de voeten maakte.